

Що чекає на наші гаманці в цьому році?

Робити економічний прогноз в Україні – справа невдячна, зазначає доктор економічних наук із Полтави Владислав Гончаренко.

Адже в нашій державі діють не економічні закони, а політична доцільність. Тому з допомогою фахівця окреслюємо приблизні орієнтири нашого найближчого фінансового майбутнього

– Як на фінансову ситуацію в нашій державі можуть вплинути укладені наприкінці минулого року фінансові угоди України з Росією?

– Прем'єр-міністр Микола Азаров заявив, що, якби не російський кредит, Україна була б на грані дефолту. Тому зрозуміло, що в короткостроковій перспективі будь-який приплив грошей у нашу державу – на користь. За рахунок них уряд, приміром, може погасити величезні борги Держказначейства й на даному етапі врятувати вітчизняну економіку від банкрутства. Однак лише уряду відомо, на що саме будуть витрачені ті російські кошти. І будь-які позики рано чи пізно доведеться повертати. Погашати борги новими боргами постійно неможливо. Тому без серйозних структурних економічних реформ українська економіка буде наближатися до дефолту.

– Тобто обіцяна Росією позика може допомогти певним чином урегулювати економічну ситуацію в державі, й цього року в українців є шанс прожити без затримок зарплат та різних соціальних виплат і навіть отримати можливе певне зниження ціни на газ для споживачів?

– Так, на півроку, а за найкращими прогнозами – на рік, ситуація справді може покращитися, якщо саме на ці потреби підуть ті кошти. За рахунок позики можуть «покрити» дефіцит бюджету, і ми зможемо якось протягнути 2014 рік. Усі виплати за захищеними статтями Державного бюджету (зарплати працівникам бюджетних установ, пенсії, стипендії, першочергові видатки на освіту на медицину тощо) будуть вчасно і в повному обсязі виконуватися. До того ж чинній владі нині дуже невидіне будь-яке зайве збурення людей. Але складається враження, що народу лише кидають чергову кістку, аби втихомирити хоч на деякий час. Адже спрямування цих коштів на «проїдання» – покриття боргів і здійснення різних виплат – не «вилікує» економічну ситуацію в державі в цілому. Це ніби борються лише із симптомами захворювання, не лікуючи при цьому його причин. Так через деякий час хвороба може проявитися знову. Тобто на реальні

кардинальні зміни на краще поки що сподіватися не доводиться. А за умов підписання угоди про асоціацію з ЄС за кілька років ми могли б здійснити реформування економіки. І 2014 рік був би, можливо, набагато важчим, ніж намічається. Але тоді почалися б серйозні зміни в економіці з виходом на її самодостатність за 3-5 років. Таким шляхом пройшли ряд держав світу. Приміром, при вступі до Євросоюзу про Польщу казали, що вона проходила період шоквої терапії. А в Україні вже понад 20 років триває період шоквої хірургії...

– На що, на Вашу думку, мала б піти така позика, аби все-таки «вилікувати» вітчизняну економіку?

– На всі ті заходи, що могли б призвести до системних змін, – на реформи та модернізацію економіки, підвищення конкурентоспроможності вітчизняного товаровиробника, створення умов для розвитку малого й середнього бізнесу. А друге, що могло б призвести до «одужання» нашої економіки, – угода про асоціацію з Євросоюзом, яка ставить дуже жорсткі вимоги щодо подолання корупції в державі. Особливо це стосується використання бюджетних коштів. Захист державного та місцевого бюджетів від розкрадання – це те ж зерело, за рахунок якого можна забезпечити підняття зарплат, пенсій, стипендій з одного боку та скоротити податковий тиск на бізнес – з іншого.

– Чого нам чекати від цього річного Держбюджету, як оцінюєте урядовий проект оглядового кошторису держави?

– Кошти вітчизняного Держбюджету, на жаль, витрачаються абсолютно неефективно. Приміром, будівництво наших доріг обходиться удвічі дорожче, ніж польських. Бюджет минулого року був сформований з надто нереальними цифрами дохідної частини. Уряд закладав зростання економіки до 3,5 відсотка. Однак нещодавно Микола Азаров у ЗМІ зазначив, що великим досягненням буде, якщо в цьому році ми вийдемо хоча б на нульовий показник.

Дохідну частину бюджету закладають, виходячи із запланованого зростання економіки. Тобто витрати

фото Валентини ІЩЕНКО

● Кандидат економічних наук Владислав Гончаренко: «Якщо українці продовжуватимуть зберігати свої кошти в банках і не буде ажіотажу із закупівлі доларів, то до кінця цього року курс може піднятися максимум до дев'яти гривень за долар»

планують під доходи. А ми вже кілька років спостерігаємо не зростання, а падіння економіки в окремих галузях. Доходи закладають нереальні, а витрати здійснюють не ефективно. Тому країна постійно потребує внутрішніх і зовнішніх запозичень. Отак з року в рік наша держава живе в кредит. Такі тенденції намічаються і цього року. У більшості країн світу, коли бачач, що дохідна частина не виконується, проводять секвестр бюджету, тобто скорочують видатки за незахищеними статтями (покращення матеріально-технічної бази закладів, утримання депутатів, урядовців тощо), щоб збалансувати бюджет.

– На якому рівні слід очікувати інфляцію, та чи дешевшатиме й надалі національна валюта?

– Курс валют значною мірою залежатиме від поведінки населення. Адже з кожним роком усе більше українців довіряє свої кошти вітчизняній банківській системі. І якщо люди запанікують і почнуть масово забирати гривневі заощадження з банків, то або значно зросте інфляція, або зірветься курс. Нещодавно Микола Азаров заявив про те, що Міжнародний валютний фонд вимагає знизити курс гривні удвічі. Тобто до 16 гривень за долар! Звісно, уряд запевнив, що не піде на це. Але експерти МВФ ці цифри ж узяли не зі стелі! Думаю, що всім економістам зрозуміло, що курс гривні є штучно заниженим, і девальвації (знеціннення) гривні до 10 відсотків (8,8 грн/долар) нам не уникнути. Але, якщо українці, що продовжують зберігати значні кошти в банках на гривневих рахунках, почнуть панікувати і ажіотажно скуповувати валюту, то курс може перевищити 9 грн/долар.